

JEDINÝ ĽAVICOVÝ MESAČNÍK NA SLOVENSKU

KROKY 08

Smrť slovenského vojaka v Afganistane
60. výročie začiatku kubánskej revolúcie
Oliver Stone v Čechách

X. ročník 2013 0,50 EUR

8588003939012

SME kritici na večné časy (...a nikdy inak)!

Po zabití slovenského vojaka v Afganistane sa z politikov parlamentných strán proti vojne radikálne vyslovil len Ľuboš Blaha. Denník SME následne spustil štvavú kampanň pohoršujúc sa nad tým, ako je možné, že predseda Výboru pre európske záležitosti si dovoľí tak otvorene nesúhlasiť s oficiálnou vládou politikou vo vzťahu k Afganistanu.

„Čo je to za nehoráznosť, že politik vládnej strany prezentuje vlastný názor? Nemal by byť za to odvolaný?“, priam sršalo zo SMEčkárych článkov.

V tom momente som si spomenul na „lištočkovú“ kauzu Andreja Kolesíka zo Smeru. Poslanci vládnej strany dostávali ľaháky k tomu, aby vedeli ako hlasovať. Vlastný názor sa nepripúšťal. Aj vtedy sa z redakcie SME šírilo prskanie na adresu Súmranej ulice.

Ak si teraz myslíte, že obhajujem SMER-SD a jeho praktiky, ste na omyle. Týmto porovnaním chcem poukázať na rozpoltenosť hodnotení SMERu redakciou deníka SME, ktorá ako keby mala pripravené len dva typy reakcií na SMERáckych politikov:

1. „Si Smerák a nemáš vlastný názor? Čo si to za politika?“

2. „Si Smerák a máš vlastný názor, ktorý prezentuješ? Čo si to za politika?“

V jednej z reklamných kampaní SME hovoria v spote jej novinári:

„Sme netolerantní...“ (Ivan Štulajter)

„Sme drží...“ (Alexander Balogh)

„Sme neústupčiví...“ (Eugen Korda)

...keď je ohrozená spravodlivosť.“

Dnes by si redakcia mohla reklamný spot doplniť o:

„Sme zaujatí ...keď komentujeme SMER.“

Artur Bekmatov

Obsah

- 3 Dvadsať rokov samostatnosti a ani krok vpred
- 4 Chlieb a hry po slovensky alebo po maďarsky?
- 5 Za zabitých Slovákov zodpovedajú svetoví boháči
- 6 Útok na kasárne Moncada – dejinný medzník kubánskej revolúcie
- 8 Looking for Oliver Stone
- 10 Cesta k spravodlivej spoločnosti vedie k socializmu
- 12 Len samotní pracujúci sú strojcami svojho osudu
Rozhovor
- 16 Sýria na prahu americkej intervencie

Máte zaujímavý článok, príbeh, informáciu, o ktorej by sa mali čitatelia dozvedieť? Pošlite nám ju! **STAŇTE SA AJ VY TVORACAMI OBSAHU KROKOV!** Posielajte nám aj akékoľvek nápady, postrehy, či výhrady.
E-mail: redakcia@kroky.eu
Pošta: Redakcia Kroky, Hattalova 12, 831 03 Bratislava

KROKY - jediný ľavicový mesačník na Slovensku vydáva ISKRAPRESS, s. r. o., Hattalova 12, 831 03 Bratislava, tel.: +421 2 44644101, www.kss.sk, e-mail: kroky@kss.sk, redakcia@kroky.eu
Číslo účtu: Tatrabanka a.s. 2624028107/1100
Predseda redakčnej rady: Ing. Pavol Suško, poverený redaktor: Bc. Artur Bekmatov.
Zadané do tlače: 15. august 2013. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčné upraví alebo aj neuverejniť. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.
Tlač: MERKANTIL, Jána Psothného 8, 911 05 Trenčín.
Distribúcia: Média Print Kapa, Bratislava. Registrácia: MK SR 3306/2009
Objednávka na odber KROKOV: ISKRAPRESS, s.r.o., Hattalova 12, 83103 Bratislava, e-mail: kroky@kss.sk

Len nedávno sme si so silvestrovským ohňostrojom pripomínali okrúhle výročie našej demokratickej vlasti a už nás opäť čaká ďalšie výročie. 1. septembra 2013 bude mať náš najvyšší právny predpis, Ústava Slovenskej republiky, 21 rokov.

Nikola Kokiová

Dvadsať rokov samostatnosti a ani krok vpred

Už dlhých dvadsať rokov uplynulo od chvíle, kedy sme sa rozdelili s našimi českými bratmi a vydali sme sa na vlastnú cestu – s vlastnými zákonmi a s vlastnou vládou.

Dvadsať rokov dozadu sedeli Mečiar s Klausom a rozhodovali „o nás, bez nás“. Referendum nebolo žiaduce, na názor ľudí sa nikto nepýtal. A tak kým Mečiar búchal päťou po stole, Klaus delil spoločný majetok v pomere 2:1. Nový rok 1993 sme oslavovali už ako samostatná republika. V novembri 1989 sme si vystrngali pád socializmu, ktorý nahradilo ďalšie obdobie. Obdobie klientelizmu, novinárskeho teroru a seniorskej platonickéj lásky – mečiarizmu. Mečiarova myšlienka - vytvoriť vlastný, národný kapitalizmus sa zvrhla. Štátne podniky sa dostali do rúk kamarátom, ktorí sa síce nabalili, ale štátna kasa zostala prázdna. Novinári čelili útokom, médiami otriasala propaganda a straníckosť, pravda bola nedostatkovým tovarom. No babky hrdo bozkávali Vladkovi fotku v modlitebnej knižke. Ten sa s nimi rozlúčil naozaj pekne: „Neublížil som, žiadnemu z vás...“

Po Mečiarovi prišiel Dzurinda. Tomu sa obdobie svojho vládnutia nepodarilo zapísať do histórie ako dzurindizmus, no jazvu na našej republike zanechal hlbokú. Okrem výborných cyklistických

výkonov nám ukázal, ako sa dá okradnúť vlastný štát, ako rozpredať všetky štátne podniky kapitalistickým mocnostiam a priviesť sem mnohých investorov s plechovými stanmi, ktorí po daňových prázdninách zmiznú bez stopy a nechajú po sebe tisícky adeptov na návštevu úradu práce. Slovenský Napoleon však s úsmevom tvrdí, že to je práve on, kto sa postaral o zdemokratizovanie Slovenska.

Trojicu kráľov doplnia aj súčasný premiér Robert Fico. Tomu sa podarilo vybudovať okolo seba kult osobnosti, podobný tomu Mečiarovmu. Napriek tomu, že naň nadáva trištvrťina Slovenska, vyše polovica Slovákov by mu neváhala dať svoj hlas pri každých voľbách či predvolebných prieskumoch. U sociálneho demokrata badať určité snahy o zmenu, osobnostnú aj politickú, no nie každá včelička vždy sadne na med. Ľudia stále čakajú na istoty, no kedy ich dostanú je naďalej otáznou. Pravdou zostáva, že Fico je jeden z mála vedúcich osobností Slovenska, ktorý neprivatizoval. Že už ani nie je čo, to je druhá vec. Veľká podpora voličov je odrazom toho, že ľudia si pomaly uvedomili, že žiť v neslobode s istotami je oveľa lepšie ako mať slobodu a prázdne vrecká.

Samostatnou kapitolou demokratického Slovenska je pravicový zlepenec alebo

opozičný cirkus. Pravica sa neuváženým konaním sama zdiskreditovala a u obyvateľstva stratila akúkoľvek vážnosť a rešpekt. Hádky, nejednotnosť, ohadzovanie sa injekčnými striekačkami, tahaním Ježiša Krista do parlamentu či nereálna snaha odvolať prezidenta rok pred voľbou nového. Toto všetko v očiach voliča znamená stratu preferencií. A tak môžeme povedať, že Robert Fico dnes už ani nemá seriózný protipól svojej vlády.

Čo sa za tie roky zmenilo? Sme v Európskej únii, platíme eurom, no lepšie sa stále nemáme. Ceny a nezamestnanosť rastú, platy stagnujú. Vo všetkých prieskumoch, od výšky priemerných plátov až po sexuálnu aktivitu za našimi českými susedmi zaostávame. HDP z roku 1989 sa nepodarilo dosiahnuť zatiaľ žiadnej vláde. Pluralita vládnych strán neznamená, že si je z čoho vyberať. Aj keby človek chcel voliť, nemá koho. Je síce pravda, že nemáme núdzu o výber tovaru, na pultoch je desať druhov mandarínok a značkové oblečenie je dostať všade, nielen v Tuzexe. No na druhej strane sa za dvadsať rokov podarilo našim vládnym predstaviteľom rozpredať krajinu, okradnúť svojich voličov a zlepšiť svoje pomery, nie pomery Slovákov. Samostatnosť po slovensky tak znamená osobnostný prospech, nie blaho krajiny a jej občanov. ★

Chlieb a hry po slovensky alebo po maďarsky?

Ol'ga Fábryová

Už v starom Ríme si mocní upevňovali moc tak, že dávali ľuďom „chlieb a hry“, a tak odvádzali pozornosť od skutočných každodenných problémov. U nás však z chleba skôr odkusujú, ale o to viac je hier a majú rôznu podobu. Stále viac je to bulvár, rôzne pikantérie a kauzy.

Najnovšie je to „kauza“ týkajúca sa exhumácie a pochovania ostatkov večného husára Ladislava Škultétyho, ktorá, čuduj sa svete, v určitých kruhoch Maďarska a Slovenska vyvoláva nacionalistické emócie. Pritom, otvorene si priznajme, o dotyčnom možno okrem jeho rodiska, teda obce Mojtín, vedel naozaj málokto. Ide o vojaka – husára rakúskej armády, ktorý slúžil od svojich 18-tich rokov, bojoval vo všetkých vojnách Rakúskej monarchie, medzi iným sa zúčastnil ťaženia proti Francúzsku, Turecku, Taliansku, Rusku a Prusku. Jeho najväčšou zásluhou je skutočnosť, že za monarchiu slúžil celých osemdesiatjeden rokov. Zomrel ako 93 ročný a v roku 1831 ho s poctami pochovali v rumunskom meste Arad.

Večný husár

Je iróniou, že vojaka Habsburskej monarchie, ktorého v Arade exhumovali, slávnostne znovu pochovávajú za prispenia našej armády – ministerstva obrany – (opakujem, obci Mojtín sa nečudujem). Trápne mi však pripadajú najmä hysterické reakcie zo strany niektorých predstaviteľov Maďarska a ešte viac predstaviteľov maďarskej menšiny na Slovensku,

ktorí hovoria o „falšovaní histórie“, lebo „Slováci chcú Maďarom ukradnúť maďarského hrdinu a maďarského husára“. Mimochodom, maďarská národnostná príslušnosť Ladislava Škultétyho vôbec nie je jasná a z hľadiska histórie nie je ani podstatná.

Kto sú naši hrdinovia

Čo keby si na slovenskej strane viac vážili hrdinov, ktorí sa viažu na našu štátnosť, hlavne hrdinov nedávnej histórie boja proti fašizmu? Čo keby si pripomenuli napríklad Jána Nálepku, Mírka Nešpora a ďalších, pritom ak už chcú, nájde sa medzi nimi aj nemalo hrdinov maďarskej národnosti. Keby si maďarská strana miesto vyzdvihovania vojaka rakúskej armády – proti ktorej za svoju nezávislosť tak úporne bojovala - pripomínala hrdinstvo bojovníkov proti fašizmu? Nevie, možno sa im to nehodí, lebo väčšina z nich boli komunisti a tí sú teraz skutočne na čiernej listine.

A ešte jedna vec. Predseda SMK pán Berényi dvíha prst a kladie Slovensku za príklad srbský parlament, ktorý vyhlásením odsúdil krviprelievania vo Vojvodine v roku 1945. Nevie, za čo by sa Sloven-

ska malo dnes slovenskému Maďarstvu ospravedlniť – pravdepodobne má na mysli Benešove dekréty a s ním súvisiace odsuny, ktoré postihlo Maďarstvo kolektívnu vinou. (Ostatne, je paradoxné, že kolektívnu vinu odsudzujú, ale kolektívne práva vehementne presadzujú!).

Hrdinovia pre maďarských predstaviteľov?

Nikdy som však z úst vedúcich predstaviteľov tejto politickej strany nepočula ani len slovo úcty, voči hrdinom maďarskej národnosti, ktorí sa aktívne zapojili do protifašistického odboja, do Slovenského národného povstania a mnohí v tomto boji položili životy. Naopak, vôbec im nevaďí odstraňovanie pamätných tabúl takýchto hrdinov – smutným príkladom je odstránenie pamätnej tabule veliteľu partizánskej brigády Petőfiho v obci Krásnohorské podhradie. Ostatne, ani pri jednej príležitosti som ani jedného z týchto predstaviteľov nevidela na spomienkovej slávnosti pri príležitosti osláv oslobodenia spod fašizmu alebo SNP. Nuž, farizejstvo je tiež ľudská vlastnosť a postihuje najmä tých, ktorí najviac kričia a volajú po spravodlivosti. ★

Malá Sara

Milada Bekmatovová

Som malá uplakaná Sara
Som výkričník do vašich duší, vojaci!
Našich, i tých cudzích.
Lebo ja neviem, ktorí ste naši.
A všetkých sa vás rovnako bojím...

Sedím na rozvalinách nášho domu
a plačem,
lebo neviem, kde je mama.
V ruke stískam špinavú bábiku
-jediné, čo mi zostalo.

Výbuch zahasil svetlo v mojich očiach.
Rozvaliny zmizli v tme.
Zrazu mám krídla.
Konečne vidím mamu.
Aj mama má krídla.

Moja duša sa vznáša,
A nasleduje mamu.
Letím ponad spáleniny, spustošený svet
A želim si iba jedno:
aby sa ten svet konečne dohodol

Je to náhoda, že krátko po sebe boli zastrelení dvaja slovenskí horolezci v Pakistane a zabití a postrelení slovenskí vojaci v Afganistane. Nie je ale náhoda, že dôsledky terorizmu postihli už aj občanov Slovenska. Jav podobného charakteru bolo možné a nutné očakávať, po tom, čo sa Slovensko začalo angažovať vo vojenských operáciách NATO vo svete.

Pavol Suško

Je poľutovaniahodné, že sa nevinní občania našej krajiny stali obeťami terorizmu, ktorý v tejto oblasti podniká a podporuje niekto iný.

Komunistická strana Slovenska už predtým hodnotila a dnes opäť pripomína, že pôvodcom, podnecovania nepokojnej situácie v oblasti Blízkeho východu sú vlastníci a predstavitelia nadnárodných monopolov, vojensko-priemyslového komplexu, bánk a finančných skupín. Ich záujmy, mocenské ambície a politiku uskutočňujú predstavitelia vlád USA, politicky a ekonomicky najvplyvnejších krajín EÚ - Nemecka, Francúzska, Talianska.

Boli to predstavitelia týchto krajín, ktorí zasahovali a zasahujú do vnútorných záležitostí krajín tak, aby ovplyvňovali ich ekonomickú a politickú orientáciu. Tá musí byť taká, aby prinášala osov a výhody nadnárodným korporáciám a monopolom, ktoré sa grupujú hlavne v USA a bývalých koloniálnych mocnostiach v Európe.

Boli a sú to tajné služby veľmoci, ktoré organizujú podvratnú činnosť tam, kde by sa vývoj mal vymknúť záujmom a želaniam tých, ktorí ich platia a oni by prišli o svoje zisky a svoj vplyv. Oni sú hlavným organizátorom a uskutočňovateľom formovania „piatej kolóny“ v záujmových krajinách a regiónoch. Oni

„formujú“ opozíciu, cvičia podvratné živly – platených i oklamaných žoldnierov, zásobujú ich zbraňami a muníciou. To oni „sformovali, vytvorili a živia“ sily ako boli mudžahídi v Afganistane, Al-Kaida, Usama bin Ládin. To oni sformovali „opozíciu“ proti Kaddáfimu v Líbyi, oni dnes „živí“ mýtus o odboji opozície v Sýrii.

Od päťdesiatych rokov USA udržiavajú základne na území Pakistanu, cvičia tam najomných vrahov a banditov. Tých vysielajú do všetkých oblastí regiónu, kde chcú vyvolať nepokoje, vzbudzovali strach a odstrániť „nepohodlných“ ľudí a nepohodlné vlády. Z týchto ľudí sa potom formujú banditi a teroristi, keď sa vymknú spod kontroly svojich chlebobdarco. Z takýchto ľudí sa s najväčšou pravdepodobnosťou sformovali i banditi, ktorí zabili i dvoch slovenských horolezcov.

Američania sa „vnútili“ i do Afganistanu, aby pod zámkou presadzovania demokracie, humanizmu a pokroku zabezpečili ekonomické záujmy „svojim boháčom“. Ale tiež, aby svojou prítomnosťou zabezpečili vlastné geopolitické záujmy v blízkosti Ruska a Číny. Z odporcov takej politiky sa formujú afganskí bojovníci, ktorí zabijajú všetkých, ktorí pomáhajú americkej armáde udržiavať krajinu pod cudzou nadvládou. Nanešťastie postihnutými boli tentokrát

slovenskí vojaci. Je nešťastím, že pod vplyvom vysokej nezamestnanosti a „bez-nádeje“ pri hľadaní práce sa aj slovenskí vojaci ochotne zúčastňujú ochrany a presadzovania záujmov cudzích síl – boháčov, chamtivcov a „nenažrancov“. Jedni z existenčných dôvodov, iní pod vplyvom ilúzií, propagandy a „rečičiek“ o pomoci, humanizme a slobode riskujú svoje životy a zdravie pre cudzie záujmy.

Slovensko, ako krajina, nikdy nemalo žiadne politické ani mocenské ambície v regióne Blízkeho východu a nikdy sa mocensky nepresadzovalo ani samostatne, ani so žiadnym spojencom v tejto oblasti. Ak sme sa v období socializmu angažovali, boli to obchodné záujmy alebo pomoc pri rozvíjaní priemyselných a poľnohospodárskych odvetví jednotlivých krajín (Egypt, Líbya, Sýria, Irak, Irán, Libanon a iné).

Taká je pravda. Ak pred ňou budeme zadržávať oči, nič to na veci nezmení. Akurát oddialíme okamih reálneho pohľadu na príčiny zla vo svete a ich nositeľov. O to dlhšie budeme žiť vo svete ilúzií, klamstva a tápania pri hľadaní správnych východísk pre našu budúcnosť, budúcnosť našich ďalších generácií.

Kolko obetí, aj keď nie priamo mŕtvych, bude musieť ešte Slovensko priniesť, aby sme pochopili, kto je náš priateľ a kto nás zneužíva? ★

Útok na kasárne Moncada – dejinný medzník kubánskej revolúcie

Ivan Lulják

Pred šiestimi desaťročiami skupinka odvážnych idealistov v snahe strhnúť ľud do boja za slobodu záutočila počas horúcich dní, typických pre Kubu, na vojenské kasárne. Dnešné teplé a slnečné dni nám túto udalosť, ktorá znamenala začiatok konca Batistovej diktatúry približujú ešte autentickjšie.

Útok na kasárne Moncada nebol prvým revolučným aktom v dejinách Kuby. Už predtým neraz povstal kubánsky ľud proti španielskej koloniálnej správe, americkým veľkomonopolom a diktatúre Machada.

Poučení neúspechmi

Revolučné boje, hoc skončili veľmi často porážkou, viedli revolucionárov k novým skúsenostiam a novým taktikám. V prvom rade bola dôležitá jednota, čo prvé vzbury nemali. Každá skupina bojovala za vlastné záujmy, čo revolučné hnutie oslabovalo. Tak bojovali proti španielskej koloniálnej správe i neskôr proti americkej okupačnej správe osve kreoli, černošské obyvateľstvo, bohatí latifundisti i zbedačené zemerobotníctvo. Nejednotnosť „hnutia odporu“ na Kube pred revolúciou bola umocnená snahou o znásobenie bohatstva kompradorskej buržoázie. Bolo teda prirodzené, že sa nepodielali na posilnení robotníckeho hnutia, ktoré bolo v počiatočných 20. storočia hybnou silou sociálnych nepokojov. Na sklonku 19. a počiatku 20. storočia sociálne hnutie nadobudlo revolučný ráz a to prostredníctvom Josého Martího.

Aj napriek potlačeniu všetkých povstaní sa situácia neupokojila. Naopak, nespokojnosť s koloniálnym panstvom Španielov naďalej rástla. Kubánskym obyvateľom prekážalo veľmi obmedzené volebné právo, zlá situácia v školstve a hlavne sociálne postavenie väčšiny Kubáncov. Postupne narastal živelný odpor medzi drobným roľníctvom a robotníctvom. Nástup obnoveného revolučno-osloboditeľského boja bol poznačený industrializáciou a nástupom priemyselného robotníctva, ktoré bolo uvedomejšie, ako

drobní roľníci a kreolské obyvateľstvo vidieka. Nárast industrializácie urýchlil proces národne-osloboditeľského hnutia so silnejúcimi demokratickými prvkami, ktoré úplne odmietali otroctvo a útlak černošského a kreolského obyvateľstva. Jeho hlavným hlásateľom a vodcom sa stal národný hrdina Kuby José Martí – významná osobnosť nielen kubánskej revolúcie, ale po Simonovi Bolívarovi, aj celej Latinskej Ameriky.

José Martí – ikona kubánskeho boja za slobodu

Martí bol básnik, novinár, národný buditeľ, organizátor, zakladateľ Kubánskej revolučnej strany a hlavne vojenský veliteľ v povstaní a revolúcii. V neúnavnom úsilí prebudil kubánsky ľud k boju za slobodu a získať pre neho pochopenie v zahraničí, precestoval väčšinu krajín na kontinente. Organizoval kubánsku revolučnú emigráciu a formuloval jej program oslobodenia vlasti od prehnitého a upadajúceho koloniálneho panstva Španielov. Organizoval taktiež niekoľko výprav, ktorými chcel pochoďen revolúcie vniesť na Kubu. Spolu s generálom Maximom Gómezom a mulatom Antoniom Maceem sa v apríli 1895 vylodil na Kube a pripojil sa k ozbrojenému boju proti Španielom, v ktorom 19. mája 1895 padol.

Revolúcia, ktorú svojou odvahou a odhodlaním začal, čoskoro zachvátila celý ostrov. Ani odvetné výpady španielskych koloniálnych jednotiek nedokázali zastaviť jej postup. V roku 1898 kubánska národná revolúcia zvíťazila. Bohužiaľ, víťazstvo bolo len dočasné. Kubánska revolúcia síce formálne získala pre ostrov nezávislosť. No ostrov samotný sa dostal do područia amerického imperializmu, čo viedlo k dočasnej okupácii ostrova krátko po revolúcii.

Vzťahy medzi zástupcami americkej vlády a kubánskymi politikmi neboli dobré. Okupačná správa sa na jednu stranu snažila vylepšiť ostrovné školstvo, zdravotníctvo a štátnu správu, do ktorej v opozícii proti silnejúcemu sociálnemu hnutiu stávala kompradorská buržoázia. Američania si však dali za cieľ ovládnuť kubánsku

ekonomiku, čo tiež prestalo vyhovovať kubánskym boháčom a latifundistom. Z obavy pred priveľkými ústupkami sociálnemu revolučnému hnutiu, však radšej volili cestu ústupkov a hlavne nevýhodných zmlúv s americkými vládnymi kruhmi. V takejto atmosfére sa na Kube roku 1900 konali prvé voľby, v ktorých sa kubánske obyvateľstvo len čiastočne nechalo oklamať a volilo tú časť kompradorskej buržoázie, ktorá sa aspoň navonok stavala proti americkej okupačnej správe.

Už počas americkej okupácie dochádzalo k pokusom zahľadiť v kubánskom ľude vedomie, že oslobodenie od Španielov bolo dielom Kubáncov samých. Miesto toho kládli a stavali do popredia význam americko-španielskej vojny z roku 1898, ktorá mala potvrdiť nárok Američanov na kubánske národné bohatstvo. Ale odkaz José Martího žil v národe ďalej. Preto po vyhlásení kubánskej republiky v máji 1902 prešli aj kolaborantské panamerické vlády, k tomu, aby uznávali význam José Martího pri vzniku Kuby, hoci popierali jeho revolučný bojový zápal. K prvému falšovaniu významu José Martího prichádza už v časoch nástupu prvého kubánskeho prezidenta Tomása Estrada Palmu.

Len skutoční demokrati plne pochopili význam osobnosti José Martího, nazývajú ho „Apoštolom národa“. A taktiež Fidel Castro už pri svojej prvej akcii – útoku na kasárne Moncada – priamo naň nadväzoval, na plamenný odkaz kubánskej revolúcie, ktorá sa plne rozohorela v nasledujúcich rokoch. Fidel prehlásil s hrdosťou i vyšetrujúcim sudcom, že Martí je vlastne inšpirátorom revolučných snáh i činov mladej kubánskej demokratickej inteligencie.

U nás je z jeho tvorby známa najmä poézia a literárno-kritické články. Málo sa vie o Martího politickej činnosti, ktorá bola hlavným obsahom jeho života a snaženia. Takmer neznáma u nás je jeho próza, jeho filozofické a politické state i prejavy, ktorých počas svojho krátkeho života napísal veľké množstvo.

Martí bol predovšetkým presvedčený vlastenec. Oslobodeniu svojej krajiny venoval všetko svoje úsilie i život. Bojo-

val proti spiatocníkovej vláde španielskeho kolonizačného systému, ako aj proti americkému imperializmu – snažiacemu sa získať vplyv na ostrove. Svoj program vystihol v stručnom hesle, ktorému rozumeli všetci chudobní Kubánci – „Kuba musí byť oslobodená od Španielska i Spojených štátov“.

Boj proti akémukoľvek útlaku, slobodu pre každého Kubánca. To boli hlavné

piliere Martího politiky. Zdôrazňoval, že je treba zabrániť tomu, aby kubánska revolúcia nebola zneužitá k zotročeniu človeka človekom. V úsilí o zjednotenie kubánskeho národa odmietal aj rasovú diskrimináciu a dôsledne proti nej bojoval. Aj preto ho môžeme charakterizovať ako revolučného demokrata.

Je však treba uviesť, že Martí nechápal úplne zmysel sociálneho konfliktu, hoc mu nemožno vyčítať silné sociálne cítenie a zmysel pre spravodlivosť. Nie je však ani pravda, že by odmietal Marxizmus, prípadne sa voči nemu kritický staval. Aj keď úplne nechápal zmysel prác Marxa a Engelsa, treba povedať, že práce oboch významných predstaviteľov marxizmu poznal a účtivo sa o nich vyjadroval. V politickej rozhladenosti a vedomostami tak José Martího prekonal len Fidel Castro o niekoľko desaťročí neskôr.

Martího myslenie hlboko ovplyvnilo všetkých dôsledných revolucionárov na Kube i v iných krajinách Latinskej Ameriky. V jeho ideách vyrastali nové a nové generácie nielen inteligencie, ale i revolučného robotníctva. Už medzi spolubojovníkmi Martího boli ľudia hlásiaci sa k radikálnejším prejavom ľavicového hnutia. Carlos Baliño zakladal roku 1905 Socialistickú robotnícku stranu a spoločne s Juliom Antoniom Mellom roku 1925 Komunistickú stranu Kuby. Bolo teda prirodzené, že Martí ovplyvnil ďalšie

generácie revolucionárov najmä bratov Fidela a Raúla Castrovcov, Che Guevaru, Camila Cienfuegosa a ďalších.

Boj proti diktatúre Fulgencia Batistu prebiehal v dvoch rovinách - v politickej i revolučnej. V politickej činnosti to bolo ilegálne pôsobenie Ľudovej revolučnej strany Kuby, v revolučnej partizánska činnosť mladej generácie.

Castro začína boj proti diktatúre

Už hneď po nastolení diktatúry právnický vzdelaný Fidel Castro podal na ústavný súd v Havane žalobu požadujúcu vyhlásenie nezákonnosti diktatúry. Sudcovia nemali však odvahu postaviť sa voči nastupujúcemu režimu. Fidel Castro sa však neuspokojil s formálnym protestom vyžadujúcim si veľký kus odvahy, nemienil sa stiahnuť do pasivity, ako vodcovia buržoázných strán. Hoc patrila do Ortodoxnej strany, zamietol jej líniu pasívneho odporu vidiac zmysel v ozbrojenom odpore, v partizánskej vojne voči diktatúre. Činnosť Fidela Castra nebola ešte revolúciou, bolo to skôr revolučným romantizmom v ideáloch José Martího. Fidel Castro to myslel úprimne, avšak chýbali mu skúsenosti revolucionára. Na José Martího v tomto období ešte nedorástol, avšak v nasledujúcich revolučných bojoch ho značne prevýšil. Romantizmus Fidela Castra na počiatku revolúcie, na počiatku ozbrojeného boja bol romantizmom francúzskych revolučných demokratov prvej polovice 19. storočia a ruských revolučných demokratov konca 19. storočia. Podobne ako oni, tak aj Fidel Castro a jeho súdruhovia sa snažili ľud vyburcovať veľkým hrdinským činom a viesť ho do celonárodného povstania a boja proti tyranovi. Domnievali sa, že tak budú v cieľoch i metódach nasledovať

príkladu José Martího z roku 1895.

Iskra, ktorá rozohorela plameň revolúcie

26. júl 1953. Skupina 160 mladých ľudí, prevažne mužov na čele s bratmi Castrovcami útočí na kasárne Moncada v Santiagu de Cuba. Majú pripravený manifest k ľudu požadujúci obnovenie ústavných slobôd a celý rad demokratických opat-

rení v prospech pracujúcich v meste i na vidieku.

Hoci bojovali proti presile veľmi statočne, ich pokus stroskotal. Mnohí v boji padli. Ďalší boli umučení vo väzeniach diktátorskou políciou. Zvyšok na čele so svojim vodcom bol postavený pred súd. V októbri 1953 sa konal proces, ktorý mal mladých bojovníkov proti diktatúre prehlásiť za zločinných dobrodruhov a zároveň poukázať na neúčinnosť a hlúposť ich konania. To, čo malo viesť k upevneniu Batistovho režimu, viedlo k fraške. Fidel Castro nielen že odmietol zločinné skutky svojho konania, ale naopak obvinil zo zločinov režim Fulgencia Batistu.

Revolúcia sa útokom na kasárne Moncada neskončila, hoci to na prvý pohľad tak vyzeralo. Podnietila ďalšiu revolučnú aktivitu ľudu. V horách silnel ozbrojený odpor voči diktatúre. V Mexiku sa sformovala partizánska brigáda, do ktorej vstúpil aj Ernesto Guevara. Hoc ani preprava loďou Gramma nedopadla dobre, predsa sa revolucionárom podarilo preplaviť na Kubu, aj keď s ťažkými stratami. To sa už však rúcal režim Fulgencia Batistu.

Útok na kasárne Moncada preto patrí k významným medzníkom kubánskej revolúcie ovplyvňujúcej všetky udalosti, ktoré nasledovali po roku 1953 a boli ukončené víťazstvom kubánskej revolúcie začiatkom roka 1959. ★

Čo si myslia o kubánskej revolúcii resp. o útoku na kasárne Moncada?

„Kubánska revolúcia sa stala inšpiráciou pre krajiny zotročované zahraničným kapitálom, zvlášť pre krajiny Latinskej Ameriky. Zároveň bola odpoveďou na otázku ako revolúciu ďalej rozvíjať. Svojou formou sa stala národnou a svojim obsahom socialistickou. Je príkladom hrdinstva kubánskeho národa v ťažkom zápase so silami imperializmu.“

Peter Dinuš, SAV

„Význam kubánskej revolúcii spred šesťdesiatich rokov vnímam vo viacerých rovinách. Po prvé išlo o revolúciu národno-oslobodzujúcu, ktorou sa Kubánci vymanili spod americkej nadvlády a nastúpili cestu budovania samostatného, suverénneho a zvrchovaného národného a rasovo tolerantného štátu.“

Po druhé ju vnímam ako revolúciu, ktorá nasmerovala krajinu k budovaniu nekaptalistického spoločensko-ekonomického modelu. V zmysle chápania kubánskej politiky je zároveň potrebné zdôrazniť, že kubánska revolúcia nie je vnímaná ako udalosť minulosti, ale ako súbor neustále prebiehajúcich zmien v spoločnosti a hľadani sociálne spravodlivých alternatív. Kuba i dnes ide touto cestou a ako líder viacerých krajín tzv. Latinskej Ameriky ide cestou socializmu 21. storočia.

Za obdivuhodné považujem, že kubánska revolúcia, či jej protagonisti v minulosti i dnes po mnohých úspechoch, ale i neúspechoch počas budovania socializmu sú schopní reálnej a veľmi kritickej sebareflexie. Sú schopní pomenovať svoje chyby a omyly a zároveň majú odvahu na zásadne reformy smerujúce k posilneniu a zabezpečeniu životaschopnosti socializmu. Ba dokonca ponúkajú mnohým krajinám svoj model socializmu pre 21. storočie. Toto vnímam ako inšpirujúce i pre slovenských komunistov.“

Jozef Hrdlička, predseda KSS

„Čo sa týka útoku na kasárne Moncada, tak najdôležitejšie na tejto udalosti je, že v súvislosti s ním predstavil Fidel Castro program naplnenia revolúcie. A bol to práve tento program, ktorým sa Fidel riadil aj po víťazstve revolúcie.“

Jej Excelencia Loipa Sánchez Lorenzo – veľvyslankyňa Kuby na Slovensku

Looking for Oliver Stone

Dušan Janek

Vo svete umenia sa nachádzajú tak často skloňované „ikony“, ktorým spoločnosť neraz toleruje výstrelky vo svojom expresívnom vystupovaní a prijíma ich s odovzdaním. Ich kreativita totiž dokáže nielen vyvolať silné emócie, ale je schopná aj názorovo kreovať a inšpirovať. Odhaľujú skrytú a skrývanú realitu. Tú realitu, ktorú sa vládnuca sféra snaží neustále zahaľovať pred svetom.

Takáto forma moci však nemá dostatok sily na to, aby dokázala ohroziť sama seba, svoje záujmy. Tieto umelecké kolosy sa im neraz hodia k dosiahnutiu zvýšenia obratu, takže had pojedá svoj vlastný chvost a dostáva sa do známeho bludného kruhu. Dnešné mediálne možnosti, i napriek svojmu negatívne dopadu, sú schopné šíriť aj pravdivé a hlavne objektívne a nekompromisné informácie. A presne na to by aj mali slúžiť. Práve k tomuto účelu ich môžu konkrétni tvorcovia využiť. Tu je vidieť, že meč má dve strany a je o to ostrejší, ak sa vie dobre použiť. A ak si to daný tvorca uvedomí a vie svoj produkt dobre podať, má vyhrať.

Umelecké zoskupenia ako Rage Against The Machine, Cypress Hill, herci s ľavicovými názormi ako je napríklad „večne nasratý“ Sean Penn, či herec s prepravcovým americkým ideálom nevhodným rodinným ľavicovým pôvodom Harrison Ford, rovnako ako slávny a svojimi provokatívnymi vyjadreniami uznávaný politológ a kognitívny vedec Noam Chomsky, by si v päťdesiatych rokoch, keď vládla diktatúra čiernej listiny ani neškrtli. Museli by si zbalit kufre a odstahovať sa do „Ríše neviditeľna“. Nuž, nech niekto poukazuje na socialistickú kvázi totalitu... Ja iba odsmečujem: „Zlodej kričí, chyťte zlodeja...“

Oliver Stone – ľavicový filmár

Práve medzi takýchto „miláčikov“ práve patrí i Oliver Stone, ktorého renomovaný politicky nezávislý britský denník The Guardian označil ako „jedného z mála oddaných mužov, pracujúcich v ľavom prúde americkej kinematografie“. Ten veľmi dobre padne medzi špičku nepokojných a večne nespokojných duší. Otvárajúcim oči tým, čo neustále veria v kvázi hrdinstvo purpurových srdcí, červených od krvi civilistov v Kórei, vo Vietname, Afganistane, Iraku, Líbyi, Sýrii... Odhaľujúci triky mediálnych manipulátorov a nadnárodných politických inštitúcií, vládných dezinformácií, účelových konšpirácií tvorených elitou vládnucej zložky západných impérií.

Avšak práve on sa stal terčom kritik. A nie po prvý krát. Na 48. ročníku filmového festivalu v Karlových Varoch, kde si v posledný deň tohto podujatia prevzal Krištáľový glóbus za mimoriadny prínos svetovej kinematografii. Na tlačovej konferencii sa otvorene vyjad-

ril k jeho obľúbenej tematike a vyslovil svoje názory na pravicovú politiku súvisiacu so Severoatlantickým paktom. Spôsobil tým obrovské haló. I keď je verejne známe, že je povahou skôr introvert a vystúpenia na verejnosti neuprednostňuje, je evidentné, že na otázky odpovedá vecne a vždy má čo dodať navyše. Obsah jeho prejavov sa však páči málokomu z dnešných „objektívnych novinárov“.

„Vstúpili ste do NATO? Prečo, kto vás obalamutil? Poslali vašich vojakov do Afganistanu. Svet je nevyvážený, Amerike sa nikto nepostaví, preto potrebujeme silné Rusko, silnú Čínu, silný Irán. Obama nie je riešenie, Spojené štáty sa zničia sami. Je to globálny bezpečnostný štát, kontroluje zem, more, vesmír, všade a všetkých kontroluje Big Brother (veľký brat), i tu v sále každého z vás. A keď to niekto odhalí, nemá sa kam skryť, pretože všetky krajiny sa Ameriky boja. V 50. rokoch by sa to nestalo, Sovietsky zväz by sa štátom postavil. Vo Francúzsku vládne prezident, ktorý sa sám nazýva „socialista“, ale ani na okamžik by si netrúfol vzoprieť sa...“

Týchto niekoľko viet pobúrilo prítomných novinárov a vyprovokovalo k skutočne detinskej reakcii.

Neprofesionálne reakcie

Neuvedomujúc si významnosť tejto osoby, bohatosť režisérových skúseností a vzdelania sa novinári dopustili vskutku trápneho a patetického gesta. Demonstratívne vstali a odišli z tlačovej konferencie. Prejavili sa ako stelesnenie objektívnosti pchajúcej sa do zadku pravicovému systému, ktorý sa nemôže nabažiť tej najnovšej, podozrivo zapáchajúcej formy demokracie a slobody.

Jiří Bartoška, tuteur festivalu sa zachoval typicky. Napol umelecky, napol diplomaticky, ako sme si to všimli už aj u jedného tiež politika, strojcu tzv. Nežnej revolúcie. Ten totiž tvrdí, že Krištáľový glóbus, ocenenie za výrazný prínos svetovej kinematografii nedostal Oliver Stone za svoje politické názory, ale za svoju prácu. Čo tým chcel asi povedať? Asi zabudol, že si už pekných pár porevolučných rokov nezahral v poriadnom filme a nemohol sa ako umelec naozaj realizovať. Možno si iba zahrá ako pochlebovač pravicového systému. No na druhej strane otvorene uznal, že „Oliver Stone je filmový tvorca, ktorý sa vzpie-

ra tradičným hodnotám. Píše, režuruje a produkuje filmy, ktoré zaberajú celé tvorivé filmárske spektrum. Od typických, vyslovene provokatívnych, neraz hlboko skúmajúcich naliehavé sociálne a politické problémy v jeho krajine i za jeho hranicami...“ Darma, herec je to kvalitný...

Urážať jeho neznalosť v kontexte tém je zbytočné. Ním veľmi pertraktovanou témou je i vojna vo Vietname. Sám dobre vie, o čom hovorí, pretože nepatrí medzi povrchných diletantov. Prvýkrát sa stretol s touto krajinou hneď ako prerušil štúdiá na Univerzite v Yale, aby išiel učiť študentov stredných škôl na Slobodnom inštitúte v Pacifiku v Južnom Vietname. Vo filmoch Čata, či Narodený 4. júla, za ktoré získal Ceny Akadémie za scenár i réžiu aj vo filme Medzi nebom a zemou zobrazil svoje prežitie skúsenosti veľmi sugestívnym spôsobom. Dodnes patria tieto filmy k vrcholom diel zaoberajúcich sa vietnamskou vojnou spolu napríklad s Coppolovou Apokalypsou. Stone v apríli 1967 vstúpil do armády Spojených štátov amerických, ktorá od svojich vojakov vyžadovala aktívnu vojenskú službu v tejto nezmyselnej vojne. On sám v nej bojoval od septembra 1967 do novembra 1968 v pešej i mobilnej divízii a získal mnoho vyznamenaní, z čoho mal a má však veľmi zmiešané pocity a traumy so smutným ponaučením si nesie doteraz.

Samozrejme, kvalitné filmy ako Zjazvená tvár, Takí normálni zabijaci, Nixon, či J.F.K. netreba opomenúť. No semtam sa pritrafi i nepodarok, ktorého sa dopustil i v skôr v televíznom hite, ku ktorému bol skôr donútený a nebol jeho osobnou voľbou. Hovorím o filme Alexander, veľmi prifarbenej podobe životopisu jedného z najznámejších vojvodcov v histórii ľudstva.

Režisér, scenárista a herec obľúbených „štekov“ vo svojich filmoch pochádza z multikulturálnej rodiny. Otec je pôvodom žid nepraktikujúci však svoje vierovyznanie a matka je rímsko-katolíckeho vyznania. On sám praktikuje budhizmus, k čomu ho inšpiroval práve pobyt v ďalekej Ázii a duševný pokoj, ktorý mu táto filozofia prináša.

Hľadanie Fidela

Oliver Stone je priaznivcom Fidela Castra a Che Guevaru, ktorých považuje za novú gardu revolucionárov.

Juraj Bobor

Cesta k spravodlivej spoločnosti vedie k socializmu

O Castrovi natočil veľmi zaujímavý dokumentárny film Looking for Fidel (Hľadanie Fidela), mapujúci skutočný, neskreslený stav, aký vládne na „Ostrove slobody“.

Je to zobrazenie situácie, aká panuje vo vnútri kubánskej spoločnosti. Tento veľmi kontroverzný dokument pozostávajúci najmä z rozhovorov medzi štábom Olivera Stonea a Fidelom Castrom, kde sa diskutuje o únosoch lietadiel do Spojených štátov, ich únosoch a reakciách na tieto činy i profiloch rôznych osôb, ktoré zosnovali násilné konšpirácie proti vláde Kuby. Castro vysvetľuje pohánky, ktoré prinútili vládu k vykonaniu rezolútnych opatrení, aby sa takéto situácie stávali výnimkou, alebo ich absolútne vykorenili. Bohužiaľ, únoscovia bývajú väčšinou osoby s bohatým trestným registrom, ktoré svoje obete zvyknú obťažovať a majú násilnícke sklony. V ich výpovediach možno nájsť množstvo ne-logických tvrdení a klišeovitých alibistických argumentov, čo len dotvrdzuje fakt, že Kuba a Fidel Castro sú často falošne obviňovaní prirovnávaní k Mossadu. Castro tvrdí, že sa od takého prirovnania dištancuje, pretože Mossad vraždí organizovane. Organizované zabíjanie mu pripomína skôr otvorené napádanie Spojenými štátmi vo forme bombardovania hotelových komplexov, najväčšieho nákupného centra v Havane, bombového útoku na civilnú loď La Cumbre, leteckého napadnutia komerčnej linky z roku 1976 keď bolo zabitých 73 civilistov, či záhadného šírenia prasačieho moru v šesťdesiatych rokoch. Sám sa od výroby biologických a chemických zbraní dištancuje. Napokon, dovolil i bývalému americkému prezidentovi Jimmymu Carterovi, aby prišiel spolu so svojim výskumným tímom a tí potvrdili, že v kubánskych laboratóriách sa žiadne takéto zbrane nevyrábajú. Bližšie sa budeme venovať tomuto pôsobivému a sugestívnemu dokumentu nabadúce. ★

Privatizácia – podvod na občanoch

Išlo o širokú privatizáciu, ktorej predchádzala tzv. malá privatizácia – hotelov, reštitúcií, bufetov rýchleho občerstvenie, rôznych budov a zariadení. Pre príznačne drancovanie a rozkrádanie štátneho majetku sa vyznačovala „Holandska privatizácia“, pre ktoré bolo typické ziskovanie majetku, napr. za 10 tisíc korún. Vlastníkmi majetku sa predovšetkým stali podvodníci, mafiáni a tí, ktorí najviac nadávali na socializmus a pomáhali pravicovým stranám rozkladať jeho základy.

Veľká privatizácia sa vyznačovala prechodom fabriek do súkromného vlastníctva, ale za smiešne a nie za trhové ceny. Dôsledkom majetkového prevratu Slovensko prišlo o rozsiahlu strojársku a zbrojársku výrobu, ktorá pričinením Havlovej, ale aj Čarnogurského politiky dospela takmer k úplnému zániku. V zbrojárskom priemysle na Považí, ale aj v Závodoch ťažkého strojárstva v Detve pracovalo 80 tisíc vysoko kvalifikovaných robotníkov, technikov a vysoko odborných špecialistov. Zisky prestali naplňovať štátnu pokladnicu. Zámer západoeurópskych krajín sa vydaril, pretože bol odstránený nebezpečný konkurent na svetových trhoch. Socialistické Československo bolo v svetovom poradí na siedmom mieste vo vývoze zbraní. Jeho úlohu prebrali zbrojné korporácie v USA, Nemecku, V. Británii a Francúzsku. Likvidácia zbrojného priemyslu bola vládnu propagandou vysvetľovaná tak, že naše zbrane boli namierené proti západným demokraciám združených v Európskej únii a NATO. O osud vysokokvalifikovaných odborníkov, riadiacich pracovníkov a ich rodín sa nikto nestaral. Podobným spôsobom bola na Slovensku zlikvidovaná textilná, sklárská a kožiarska výroba. Slovenské štátne stavebné podniky (napr. Stavindustria) pôsobili v Iraku, Sýrii a Sovietskom zvä-

ze. Ideologické pôsobenie a jeho zameranie bolo, že bývalé spriatelnené krajiny pre novodobých vládcov sa stali nepriateľskými. Narušili sa obchodné vzťahy s Ruskou federáciou a najmä s Čínou, pretože zaváhala komunizmom. Stratili sme veľké trhy pre naše výrobky, ktoré sa budovali 40 rokov. Pre nezmyselné opatrenia sa rozširovala armáda nezamestnaných.

Obetou veľkej privatizácie sa stali elektrárne, rozvodné siete, ropovod, plynovod a najziskovejšie strategické výrobné podniky. Tie boli hlboko pod trhovú cenu predané nadnárodným monopolom. Z tradičnej výroby obuvi zostali len nepatrne súkromné prevádzky. Slovensko sa ocitlo bez rozhodujúcej výrobnnej základne, z ktorej plynuli zisky pre ďalší rozvoj a uspokojovanie sociálnych potrieb pre pracujúcich. Štátnou politikou bola zlikvidovaná poľnohospodárska výroba, rozpadli sa alebo oslabili poľnohospodárske družstvá. Slovensko stratilo sebestačnosť vo výrobe rozhodujúcich poľnohospodárskych komodít, a tým aj zdravú výživu národa. Ustúpilo sa požiadavkám Európskej únie a stali sme sa závislí na dovoze bravčového a hovädzieho mäsa ako aj hydiny. Domáca výroba kryje potreby domáceho trhu pod 50 percent. Politickí šarlatáni pomohli farmárom v západnej Európe. Obchodné reťazce sú v cudzích rukách a dosahujú vysoké zisky na nekvalitných výrobkoch. Na bežvýchodiskovom stave majú podiel všetky ponovembrové vlády, ktoré zapríčinili existujúci rozklad nemajúci v novodobej histórii Slovenska obdobu.

Pochybné reštitúcie

Ďalším úderom pre Slovensko boli reštitúcie. Mnohé detské domovy, domovy dôchodcov i školy boli vrátené poľnohospodárskym majiteľom. Deti a starci museli opustiť tieto zariadenia, ktoré im posky-

Ponovembroví mocipáni sľubovali občanom demokratickú a slobodnú spoločnosť s perspektívou rýchleho rozvoja. Do troch rokov mala byť dosiahnutá životná úroveň Švajčiarska. Mašinéria vládnej propagandy pracovala na plné obrátky s tvrdením, že „svetlú budúcnosť môžeme dosiahnuť len zavedením trhového mechanizmu založenom na súkromnom vlastníctve“, teda prechodom štátnych výrobných podnikov do vlastníctva jednotlivcov.

tol socialistický štát. Reštituenti opúšťali tieto zariadenia poškodené počas druhej svetovej vojny a prevzali ich ako funkčné budovy a zariadenia, do ktorých sa vložilo veľa finančných prostriedkov a dobrovoľnej práce obetavých občanov.

Uvedené ožbrojovanie Slovenska sa dialo pod kepikom demokracie a antikomunistickéj hystérie, ktorá pokračuje ďalej napriek tomu, že súčasní milionári zbohatli vďaka socializmu. Diskreditácia socializmu prostredníctvom masmédií pokračuje. Označovaný je ako zločinecký režim. Napriek vymývaniu mozgov verejnosti a najmä mládeže prichádza postupne mladá generácia na iné poznanie a balasty propagandy začína brať s rezervou.

Povojnový boom v budovaní republiky

Napriek tomu, že Slovensko bolo zničené vojnou v rokoch 1944 – 1945 povstalecká generácia dokázala prekonať prekážky. Obnovila zničené mosty, viadukty, železničné trate (boli zničené na 70%), cesty, budovy a priemyselne objekty. Od roku 1948 sa budovateľské úsilie ešte znásobilo. Od konca 50. rokov najdôležitejšie železničné koridory boli zdvojkolajnené a elektrifikované. V oblasti cestnej dopravy v 50. rokoch došlo k vyasfaltovaniu všetkých ciest I. triedy. Od roku 1967 začala výstavba diaľnic. Stúpol objem leteckej dopravy pre civilných pasažierov. Boli vybudované letiská v Bratislave a Košiciach. V Komárňanských lodeniach prebiehala výroba lodí, ktoré boli odpredané aj do krajín západnej Európy. Boli postavené priehrady, Vážske kaskády, Východoslovenské železiarne v Košiciach, hlinikáreň v Žiari nad Hronom a ďalšie strategické podniky. Socialistický štát vynakladal štedré prostriedky na zabezpečenie rozvoja školstva. Budovali sa nové školy a internáty. Zabezpečená bola predškolská

starostlivosť – jasle, materské školy, družiny. Úspechy sa dosiahli v učňovskom a odbornom školstve. Školy nadväzovali na hospodárske potreby. Došlo k rozvoju vysokých škôl v Košiciach, Zvolene, Nitre, Žiline, Prešove a Banskej Bystrici. V roku 1953 bola založená Slovenská akadémia vied. Došlo k prudkému rozvoju vedy, vznikli vedecké pracoviská, ktoré na Slovensku pred tým neboli.

Prudký rozvoj zaznamenalo zdravotníctvo. Vybudovali sa nemocnice a zdravotné strediská. Počet lekárskeho miest od roku 1953 do roku 1985 vzrástol z 3000 na 15800. Škola a zdravotníctvo boli bezplatné. Rozrástli sa mestá. Obyvatelia z vidieka nastupovali do tovární a vybudovaných služieb. Od 50 rokov rýchlym tempom pokračovala výstavba bytov. Vznikli rozsiahle sídliska a mladým manželom s deťmi sa poskytovali bezplatne byty a bezúčelové pôžičky. Po roku 1980 sa v podstate vyriešil bytový problém. 90 percent mladých manželstiev v súčasnosti o týchto vymoženostiach môže len snívať. Za socializmu bola dosiahnutá plná zamestnanosť, každý mal svoj domov. Bezdomy a žobráci boli pre mladú generáciu neznáme slová. Kultúrne a športové podujatia boli prístupné za symbolické vstupné. Revolučné odborové hnutie sa staralo o zájazdy a rekreačné pobyty pracujúcich doma ale aj v krajinách socialistického spoločenstva. Problematika sociálneho postavenia občanov patrila k prioritám štátu.

Porevolučný marazmus

Od novembrového prevratu sa Slovensko nachádza v bežvýchodiskovom stave. Vlády bojujú proti nezamestnanosti, no tá stále rastie. 20 percent ľudí žije pod úrovňou chudoby. Rozhodujúci priemysel je v rukách zahraničných firiem. Štátne podniky takmer neexistujú. Na DPH štát stráca ročne miliardu eur, 500 milió-

nov eur na korupcii, jeden a pol miliardy na nevyužitých eurofondoch a stámilióny na daňových únikoch. Dokedy vláda bude riešiť nepriaznivú situáciu investíciami zahraničných firiem za cenu veľkých výhod t.j. poskytovaním štátnych dotácií? To nie je cesta k prosperite - zisky sa budú ďalej presúvať do zahraničia. Fakty potvrdili, že kapitalizmus je v svojej podstate protiludový, vykorisťovateľský a skorumpovaný systém. Nachádza sa v hlbokéj kríze, drží sa na bodákoch. Padol mýtus o dokonalosti kapitalistickej trhovej ekonomiky. Spravodlivosti bolo odzvonené vtedy, keď politické kreatúry obrali ľudí o bohatstvo, ktoré svojou prácou vytvorili v socializme.

Záujmy kapitálu a pracujúcich nikdy neboli a nebudú totožné. Vybudovať v kapitalizme sociálny štát je nemožné. Cesta k spravodlivej spoločnosti vedie k socializmu. ★

Len samotní pracujúci sú strojcami svojho osudu

Komunistická strana Grécka má vážny záujem na serióznu spolupráci s jej slovenskou sesterskou stranou. Svedčí o tom aj návšteva ačlena ÚV a člena zahraničného výboru KSG Kostasa Papadakis v Bratislave. Zúčastnil sa rokovania s vedením KSS, ale bol prítomný na besede s bratislavskými komunistami. Počas niekoľkodňovej návštevy sa tak oboznámil s činnosťou aj s najväčšími problémami strany. Na otázky, čo si myslí o pôsobení KSS, ako vidí jej budúcnosť alebo čo sa v súčasnosti deje v Grécku súdruh Papadakis odpovedal v jednej z bratislavských kaviarní.

Rok od volieb – rok poučení, represii a organizovania utláčaných

? **Posledné parlamentné voľby v Grécku neskončili pre KKE priaznivo. Do parlamentu sa dostala takpovediac s „odretými ušami“. Naopak, výrazný nárast zaznamenala strana SYRIZA, aj keď ani ona nesplnila predvolebné očakávania. V čom vidíte príčinu takýchto výsledkov?**

Počet volebných hlasov, ktoré strana získala je len jedným z kritérií našej aktivity. Prvoradými sú pre nás možnosti strany, ktoré posudzujeme predovšetkým podľa sily našich organizácií na pracoviskách. Toto kritérium takisto určuje, do akej miery je strana odolná voči politickým tlakom. V Grécku boli pred voľbami tieto politické tlaky mimoriadne silné najmä z dvoch hlavných smerov: jeden z nich podporoval Európsku úniu a hlásal zotrvanie v EÚ za každú cenu. Tento smer reprezentovala konzervatívna vláda Novej demokracie spolu so sociálnymi demokratmi. SYRIZA je ďalším smerom, ktorý veľmi intenzívne podporuje členstvo v EÚ a hlása: „keď už nedokážeme zmeniť naše životy, robme aspoň niečo, aby sme dosiahli aspoň nejaké úľavy - niečo pre záchranu našej krajiny“. Mnoho ľudí bolo takto dezorientovaných a podporovali jeden alebo druhý smer.

Najdôležitejšie je, aby ľudia pochopili, že bez silného hnutia pracujúcej triedy a bez aktívnej účasti v ňom nemožno očakávať nijaké pozitívne výsledky vo vrcholovej. Len samotní pracujúci sú strojcami svojho osudu. Snažíme sa ľuďom objasniť, že jedna vec je dosiahnuť pád vlády a úplne iná prevzatie politickej moci. Ostatné strany vrátane SYRIZY hovoria len o zmene vlády, bez zmien vlastníctva pracovísk, veľkých monopolov a pod. Bez toho však nemožno viesť proľudovú politiku. Hlavnou úlohou pracujúcich preto je zbavenie sa vykorisťovateľov.

? **Ako hodnotíte uplynulý rok od parlamentných volieb v Grécku, zmenila sa v niečom situácia v porovnaní s obdobím pred voľbami?**

Vývoj po voľbách potvrdzuje, že protiludová politika bude pokračovať. Medzinárodný menový fond najnovšie priznal, že sa v prípade Grécka dopustil istých chýb. My, komunisti, si myslíme, že nedošlo k žiadnemu omylu, ale že sa jedná o vedomú stratégiu - o vedomé rozhod-

nutie kapitálu priviesť ľudí k bankrotu a zvýšiť zisky veľkých monopolov. Toto sa udialo v Grécku a stále to pokračuje. Práve v tejto dobe prebieha v našej krajine generálny štrajk proti nedávnomu rozhodnutiu gréckej vlády uzavrieť grécku verejno-právnu televíziu a rozhlas. To znamená prepustenie 2 500 novinárov a iných pracovníkov. V pláne je v priebehu štyroch mesiacov vytvoriť novú vysielaciu spoločnosť, štátnu, avšak pracujúcu plne podľa kritérií privátnych spoločností - s lacnou pracovnou silou a flexibilným pracovným časom. Toto potvrdzuje, že moderný kapitalistický štát nedokáže fungovať iným spôsobom, než súkromná spoločnosť. Preto, či už dôjde k privatizácii alebo sa zachová štátne vlastníctvo, trhové kritériá sú pre kapitál predpokladom zvyšovania profitu. Kvôli tomu neveríme, že posilnenie štátu bude znamenať uľahčenie pre pracujúcich. Tí by mali bojovať v prvom rade o svoje pracovné miesta a pracovné podmienky, ale zároveň však aj proti politickej moci.

? **Ako ste spomenuli, pred niekoľkými dňami grécka vláda rozhodla o dočasnom zrušení verejno-právnych médií a prepustení všetkých 2 500 zamestnancov. Vníma KKE tento krok ako obmedzenie slobody médií v krajine?**

Aby bolo možné zaviesť barbarské protisociálne opatrenia, aby mohli vzniknúť štátne spoločnosti s nízkymi platmi a bez sociálnych práv sú elity našej krajiny odhodlané pre dosiahnutie týchto cieľov použiť akékoľvek prostriedky. Aj represiu a zastrasovanie. Čo je podstatné, aj pracujúci by mali byť podobne odhodlaní k odporu. Naša strana je v prvej línii tohto boja. Akonáhle bolo oznámené, že všetky verejné rozhlasové a televízne stanice budú uzavreté, organizovali sme veľké demonštrácie pred budovami rozhlasu a televízie. Zorganizovali sme veľký generálny štrajk a dali sme k dispozícii zamestnancom verejného rozhlasu a televízie našu rozhlasovú a televíznu stanicu, ako aj náš internetový portál, za účelom zabezpečenia ich protestného vysielania.

? **Vráťme sa k voľbám. Na ľavej strane politického spektra sa pred voľbami objavila strana SYRIZA. Aký má KSG k tejto strane vzťah?**

Chcete porovnať dva rozdielne svety. Medzi našimi stranami nie je žiadna spolupráca, ale boj, ktorý pokračuje pre-

tože oni nebojujú v prospech ľudí. Pred nedávnym predseda SIRIZY Alexis Tzipiras zavítal do sídla zamestnávateľských zväzov. Prijali ho tam so slovami: „Vitáme vašu radikálnosť, lebo je potrebná! Vaša radikálnosť napomôže likvidácii korupcie“.

SYRIZA nedávno hodnotila Turecko ako progresívnu krajinu, ale my si myslíme že situácia je iná. V Turecku je veľká chudoba a pracujúci trpia pod neustálym útlakom. Náš názor potvrdzujú nedávne nepokoje v krajine. Preto pracujúci musia byť chytrejší a nenechať sa oklamať podobnou politikou, akú predvádzajú politické strany typu SIRIZY.

? **Rok 2013 bol aj rokom 90. výročia založenia KKE. Na zjazde bol zvolený nový generálny tajomník Dimitris Koutsoumpas. Čo si slubujete od nového vedenia resp. aké nové vízie vedenie ponúka?**

Áno, posledný zjazd komunistickej strany bežným spôsobom zvolil nového generálneho tajomníka strany. Ideme ďalej. Naša strana pokračuje vo svojom zápase. Organizuje pracujúcich a realizuje osvetu v rámci organizovania triedneho boja. Máme v tomto smere bohaté skúsenosti najmä v posledných dvoch rokoch. Pevne veríme, že stále je čo zlepšovať v rámci organizovania triedneho zápasu. Všetky politické strany v Grécku počnúc od sociálnych demokratov cez SYRIZU až po pravicové strany veria v to, že kapitalizmus môže mať ľudskú tvár. My, v Komunistickej strane Grécka, sme presvedčení, že kapitalizmus nemá ľudskú tvár a je potrebné ho prekonať!

KKE je inšpiráciou pre KSS

? **V posledných rokoch väčšina Európy sleduje dianie v Grécku. Videli sme vzostup radikálnej ľavice, ale naopak aj radikálnej pravice. Gréci komunisti, ako ste sám pred chvíľou zdôraznil, majú za posledné dva roky za sebou vari najviac štrajkov, protestov, demonštrácií, potýčok s políciou. Vedeli by ste nám v krátkosti načrtnúť taktiky strany, ktoré sa jej najviac osvedčili pri organizovaní a mobilizovaní ľudu?**

Na úvod chcem povedať, že počas krízy socialistickej vlády treba pracovať efektívnejšie medzi pracujúcimi veľkých firiem. V odborovom zväze ma KSG podporu dvadsiatich dvoch percent pracujúcich odborárov. Pre porovnanie

SYRIZA má len šesť percentnú podporu. Tieto čísla sú potvrdené výsledkami voľieb vo vnútri odborového zväzu pred mesiacom. My nehladáme spoluprácu s podobnými politickými silami, ale spoluprácu s pracujúcimi v priemysle, v hospodárstve a s drobnými zárobkovými osobami, ktoré predstavujú väčšinu v spoločnosti našej krajiny.

Na komunistov sú kladené požiadavky, aby spolupracovali s rôznymi politickými silami. Náš postoj vysvetlím na príklade. Sme síce na jednej lodi, no nebudeme spolupracovať, pokiaľ nedostaneme možnosť ovplyvniť smerovanie lode. Nie je jednoduché, ale nie je to ani nemožné!

2 Akým spôsobom je KKE financovaná – dostáva peniaze zo štátneho rozpočtu alebo funguje na samofinancovaní?

Dotkli ste sa kľúčovej otázky, ktorá bola nastolená aj na našom 19. zjazde strany. Bolo zdôraznené, že komunistická strana by mala byť stranou „do každého počasia“, ktorá by mala byť schopná organizovať zápas za každých okolností, v každých podmienkach, ktoré sa môžu vyskytnúť.

KSG je po mnoho desaťročí zastúpená v parlamente, od roku 1974 v gréckom parlamente, tak isto má zástupcov aj v Európskom parlamente. Napriek tomu sme sa rozhodli stať stranou revolučnou. Stranou, ktorá bude na čele boja za zvrhnutie systému. Jednou z nevyhnutných podmienok je preto nestavať svoje financovanie na štátnom rozpočte, na príjmoch spojených s účasťou v parlamente.

Najdôležitejšie je získať prostriedky od pracujúcich, vytvoriť tým silnú väzbu s ľuďmi, aby bolo možné i v ťažkej finančnej situácii vyzbierať dostatok peňazí pre organizovanie boja. Naša strana bola takisto postihnutá kapitalistickou krízou (ktorá pre komunistov nerobí žiadne výnimky) a počas tohto obdobia sme zintenzívnili našu finančnú kampaň. Kedysi sme vyberali mnoho prostriedkov od malého počtu darcov, teraz sa usilujeme vyberať menšie sumy od mnohých, za účelom kompenzácie našich strát. Pracujúci v súčasnosti majú veľmi málo prostriedkov, často pochádzajú peniaze aj od nezamestnaných, napriek tomu máme veľmi pozitívne skúsenosti.

Ako príklad uvediem jedného nezamestnaného, ktorý daroval celé svoje odstupné od zamestnávateľa pre potreby strany. Iní nezamestnaní prispievajú len eurom či dvoma, napriek tomu si ich príspevok ceníme, pretože si uvedomujeme ich ťažkú situáciu. Otázka financovania strany je mimoriadne dôležitá, pretože komunistická strana by nemala mať spojenie s buržoázny „klanmi“ v ekonomike a politike. Tie si uvedomujú naše slabé finančné zázemie a snažia sa vyvíjať rôzne finančné tlaky za účelom vynútenia ústupkov v politickej a ideologickej oblasti. Komunistická strana musí byť v stave odolať im.

2 V súčasnosti je KSS v nelichotivej situácii – finančnej aj personálnej. Čo by ste jej poradili?

My nemôžeme udeľovať rady. Myslíme si, že triedny boj sa objektívne bude zotrovať, že dôjde k uvedomovaniu pra-

cujúcich a ich organizovaniu. V našej krajine robíme všetko pre šírenie tohto posolstva. Vieme, že aj tu na Slovensku robíte všetko možné pre náš spoločný cieľ, čo je povzbudením aj pre komunistov Grécka.

Dôležité je zintenzívniť vzájomnú spoluprácu aj v spoločnom boji proti oportunistickým silám na národnej ako aj celoeurópskej úrovni, ktoré propagujú existenciu akejsi „humánnej verzie kapitalizmu“. Pevne veríme, že sa nám kroky k vzájomnej spolupráci vydaria, nielen v rámci komunistických strán, ale aj v rámci pracujúcej triedy ako celku.

2 V posledných vetách ste sa trochu dotkli aj dôvodu vašej návštevy Slovenska. Mohli by ste ho na záver našim čitateľom prezradiť?

Samozrejme. V Európe existujú príklady komunistických strán, ktoré opustili naše princípy, naše symboly a boj za socializmus. Sú komunistické strany, ktoré propagujú vylepšený kapitalizmus, čo samozrejme nie je reálne.

Na Slovensku vidíme principiálnu komunistickú stranu vedúcu každodenný zápas, preto veríme, že podpora komunistov pracujúcimi, podpora na pracoviskách a na každom úseku spoločnosti je najlepším výberom v časoch kapitalistickej krízy, pretože buržoázne strany ako SMER, konzervatívci a iní nemajú čo ponúknuť. Sme presvedčení, že Komunistická strana Slovenska si upevní svoje pozície a postaví sa na čelo triedneho boja vo vašej krajine. A v tom Vám chceme byť nápomocní. ★

Aktuálnosť SNP

Jozef Hrdlička

Slovenské národné povstanie napriek snahám o jeho dehonestáciu a prekrúcaniu historických faktov patrí v novodobých dejinách Slovákov k jednej z najvýznamnejších udalostí. Vďaka nemu bol Slovenský národ po skončení vojny zaradený na stranu víťazov a nie porazených.

SNP sa stalo dôkazom kultúrnej a morálnej vyspelosti a samozrejme odvahy slovenského národa. Možno taktiež zdôrazniť, že SNP bolo druhým najväčším povstaním proti fašizmu v Európe. Jeho význam zväčšuje aj fakt, že sa realizovalo za veľmi významnej medzinárodnej podpory, konkrétne 8000 zahraničných bojovníkov reprezentujúcich 32 národov a národností.

V neposlednej miere je nevyhnutné zdôrazniť, že bolo výsledkom spolupráce viacerých politických prúdov, predovšetkým komunistov a demokratov, ako aj príslušníkov cirkvi o občianskeho odboja. Dnes sa práve význam komunistov v SNP, ale aj v celom protifašistickom odboji úmyselne zamlčuje. Ba dokonca v súčasnosti pri konaní pietnych aktov na počesť SNP po Slovensku je upierané právo súčasných komunistov uctiť si svojich predchodcov.

Oficiálna štátna politika uznáva význam SNP predovšetkým ako reakciu národa na fašizmus. Avšak dlhodobo zabúda aj

na sociálny rozmer, ktorý aktéri SNP a celého odboja sledovali. Práve sociálny rozmer absentuje v politike realizovanej na Slovensku od roku 1989.

Dnešní politici sa usilujú vo svojich slávnostných vystúpeniach pri príležitosti výročí SNP hľadať paralelu, hľadať akýsi most medzi SNP a súčasnosťou. Tento most žalostne nachádzajú v prepojení hrdinstva bojovníkov SNP s hrdinstvom dnešných žoldnierov na „mierových“ misiách v bývalej Juhoslávii, Iraku, Afganistane, Líbyi a pod. Význam SNP prirovnávajú k významu dnešného boja proti terorizmu.

Žiaľ, 69 rokov od vyhlásenia Slovenského národného povstania žijeme vo falošnej ilúzii a mnohí začínajú vnímať SNP zdeformované, odtrhnuté od svojej podstaty, a preto je potrebné pripomenúť, že aktéri a účastníci SNP, ako aj celého protifašistického odboja vystúpili so zbraňou v ruke proti fašistickému násiliu, intolerancii, rasizmu a totalite. Bojovali za slobodu, mier a skutočne demokratické hodnoty.

Toto je úplne v rozpore s dnešnými tzv. mierovými misiami vedenými USA a jeho spojencami a v záujme udržania a rozširovania moci kapitálu.

A ako už bolo spomínané, v SNP sa bojovalo aj za lepší svet, za spravodlivejšie usporiadanie spoločenských pomerov, čo tiež nekorešponduje s politikou ostatných 23 rokov charakterizovaných chudobou, rastúcou nezamestnanosťou a sociálnou odkázanosťou.

69 rokov od SNP žijeme vo svete vojen, násilia a rastúcej intolerancie. Žijeme vo svete ovládanom ekonomickými elitami, ktoré sú schopné v záujme svojich úzkych záujmov zabíjať nevinných ľudí a viesť nezmyselné vojny. Žijeme na Slovensku agrárne i priemyselne zruinovanom a ekonomicky i morálne okupovanom.

Výročie Slovenského národného povstania nie je len spomienkou na mŕtvu históriu. Je aj príležitosťou nad zamyslením sa nad dnešnou dobou a hľadaním inšpirácie ako ďalej.

Disidenti Západu: „Smer Východ!“

Artur Bekmatov

Tak ktorý z mýtov alebo ľudovo otrepaných fráz antikomunistickej propagandy ešte drží?

Banány vo fungujúcom družstevnom poľnohospodárstve? Cestovanie obmedzené blokmi studenej vojny? Emigrácia? Emigrácia!

Na príbehoch novodobých disidentov, ktorí sú trými v pätách imperializmu a novej snahe sprivatizovať verejne dostupné intelektuálne vlastníctvo, spozná-

vame hranice slobodného cestovania, ktoré vždy vymedzujú mocenské vzťahy. Reflektory médií ich sledujú preto, lebo nám ich ďalšie osudy napovedia, či budú toky informácii slobodné alebo kapitalizmus spasí ďalšia kontrola a dozor. Let z Moskvy, či Londýna live bude letom slobody Z kedysi nenávideného Východu sa stali ekonomické kolónie a zostali len ostrovčeky nádeje ako Kuba, Bolívia, Venezuela, Ekvádor...

Čuduj sa svete, práve sem miera dnešní disidenti. Julien Assange, Austrálcian,

ktorý založil portál Wikileaks, kde publikoval tajné dokumenty o vojnách v Afganistane a Iraku či depeše amerických konzulátov je momentálne na ambasáde ľavicového Ekvádoru vo Veľkej Británii. Tu sa skrýva už vyše roka. Ekvádorský prezident Correa mu udelil azyl, Assange však odcestovať nemôže. Ak by vyšiel mimo územia ambasády ocitol by sa na britskej pôde, kde by ho okamžite zatkli pre vykonštruované podozrenie zo znásilnenia vo Švédsku.

Najnovšie prebieha kauza Edwarda Snowdena, bývalého technika CIA, donedávna pracujúceho pre externú firmu spolupracujúcu s NSA (Národná bezpečnostná agentúra). Snowden v Hong-Kongu zverejnil novinárom z Guardianu

informácie potvrdzujúce, že vláda USA špehuje vlastných občanov prostredníctvom súkromných telekomunikačných firiem, a že odpočúvajú predstaviteľov EÚ, OSN aj Číny. Potom odletel do Moskvy, odkiaľ chcel pokračovať na Kubu alebo do Ekvádoru či Venezuely. Tu však uviazol, formálne musí byť na ekvádorskej pôde, aby bola jeho žiadosť o azyl zákonná. Snowden je tak už vyše mesiaca na moskovskom letisku Šereme-tevo a zvažuje všetky možnosti. Najviac Kubu, Čínu, Bolíviu, Venezuelu. Iróniou však je, že do týchto krajín sa snaží utiecť Snowden – pravcový libertarián, zástanca voľného trhu a maximálnych slobôd. Američania zúria. Aby Snowden dostali alebo zlikvidovali sú odhodlaní spraviť aj nemožné. A to doslova. Ešte pred nie-

koľkými dňami bolo nepredstaviteľné, aby bolo prezidentské lietadlo nútené pristáť. USA zatlačili na svojich európskych spojencov (Španielsko a Rakúsko) a prinútili vo Viedni pristáť špeciál bolívijskeho prezidenta Eva Morálesa v presvedčení, že na palube pašuje Snowdena. Bol to omyl. Moráles sa vracal z konferencie z Moskvy.

Arogancia a drzosť Spojených štátov prekonal ďalšiu hranicu. Po páde východného bloku Amerika zhodila masku slobodnej krajiny a teraz vieme, že sloboda je v USA len sochou v New Yorku. Už nie je možné lákať disidentov na Západ. Tí dnešní pochádzajú práve zo Západu, no dokázali sa rýchlo zorientovať a zistiť, kde je sever. Na Východe. ★

Sýria na prahu americkej intervencie

Vyhlásenie predsedu KSRF Gennadija Zjuganova

Kongres USA „dal zelenú“ dodávkam zbraní banditským skupinám, ktoré bojujú proti legálnej vláde Sýrie. Dodavky zbraní začnú už v auguste tohto roka. Zároveň Washington zverejnil plány vojenských aktivít proti Damasku, ktoré predpokladajú okrem iného aj výcvik a vybavenie povstalcov za hranicami Sýrie, údery vzdušných síl USA na jednotky Sýrskej armády a základne námorníctva, vytvorenie „neletovej“ a nárazníkovej zóny, kontrolu arzenálov chemických zbraní.

Uvedená činnosť ukazuje na urýchlenie príprav USA na priamu intervenciu proti suverénnemu štátu – členovi OSN. Príčina sa skrýva v tom, že pokus o zvrhnutie prezidenta Bašara Asada, ktorý sa vedie už viac ako dva roky prostredníctvom najatých žoldnierov, regrutovaných z celého sveta, neprináša požadované výsledky. Víťazný „blitzkrieg“ sa vďaka vytrvalosti sýrskeho ľudu a jeho spojencov viditeľne rúca. V dôsledku toho sa Amerika ocitla zatiahnutá do dlhotrvajúceho konfliktu, rozvinutého s najaktívnejšou pomocou jej vlastných tajných služieb.

Teraz je každý deň jasnejšie, že nádeje na zvrhnutie legálnej zákonnej vlády Sýrie výlučne prostredníctvom žoldnierov, je čoraz viac ilúziou. Sýrska armáda ostala verná vláde a úspešne poráža teroristov. Takzvaná „Slobodná sýrska armáda“ sa rozpadla na jednotlivé bandy, zaoberá sa lúpežou a násilím proti civilnému obyvateľstvu a netvorí jednotnú bojovú silu. Toto bol nútený uznať aj predseda Zboru náčelníkov štábov USA generál Martin Dempsey, ktorý vyhlásil, že v krajine chýba „životaschopná opozícia“.

Po celú dobu konfliktu v Sýrii USA a ich spojenci prejavovali bezhraničnú pretváрку. Vyjadrujú údajné znepokojenie nad narušovaním medzinárodného práva, Amerika svojou agresívnou činnosťou opäť preškráva povojnový systém usporiadania sveta, upevňuje využívanie práva založeného na sile. Pod zámienkou, že majú obavy o životy civilného obyvateľstva, sa USA za každú cenu, dokonca aj za cenu zosilnenia krviprelievania snažia o zvrhnutie vlády Bašara Assada.

USA na každom rohu „vzdváňajú“ o tom, že hlavnou hrozbou bezpečnosti vo svete je medzinárodný terorizmus. Napriek tomu Amerika neprincipiálne a vedome spolupracuje so skupinami, ktoré ona sama zaraďuje medzi teroristické, ako je Al-Káida a Džabchat al-Nusrá.

Teraz už nie sú žiadne pochybnosti, že stabilizácia situácie v Sýrii nie je v súlade s plánmi USA. Vyvolať chaos v krajine - to je záujmom Washingtonu, ktorý sa úporne snaží prekresliť mapu sveta, osobitne vytvorenie kontrolovaného Amerikou „Veľkého Blízkeho východu“. Ak sa tieto plány budú uskutočňovať, vytvorí to nebezpečnú situáciu aj pre Rusko, ktorému môže byť v blízkej budúcnosti pripravený osud Sýrie.

Rozhodnutie kongresu USA - to nie je krok k nastoleniu mieru. Je to pokus prelomiť situáciu vo svoj prospech a tým ospravedlniť v očiach amerických daňových poplatníkov ďalšie avantúry CIA, Pentagónu a za nimi stojacích neokonzervatívov, ktorí v skutočnosti určujú zahraničnú politiku USA. Práve preto Wa-

Preklad: Pavol Suško

shington aj v podmienkach ekonomickej depresie, ktorá vyžaduje zníženie výdavkov štátu, neľutuje miliardy dolárov na prípravu vojenskej operácie proti Sýrii.

Súčasne tento krok fakticky torpéduje medzinárodnú konferenciu o Sýrii, o ktorej sa dohodli vedúci predstavitelia Ruska a USA. Takýmto spôsobom Amerika jednou rukou ponúka mierotvorné iniciatívy a druhou poskytuje širokú pomoc „povstalcov“, až do priameho vojenského zasahovania s cieľom zvrhnúť zákonnú vládu Sýrie.

Takáto, na prvý pohľad nelogická politika Washingtonu, má za sebou plne reálne základy. Veď skutočnými pánmi Ameriky ne sú tí, ktorí sedia v Bielom dome, ale medzinárodné korporácie, ktoré majú v rukách sústredené silné páky riadenia a ktoré sledujú ciele globálnej dominancie.

Komunistická strana Ruskej federácie podporuje úsilie Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie, ktoré vyzýva k politickému riešeniu v Sýrii. Zároveň však je toho názoru, že vedenie Ruskej federácie musí zaujať tvrdší a principiálnejší postoj, aktívnejšie reagovať na otvorene podvratnú činnosť USA. Sme presvedčení, že Rusko musí pokračovať v posilňovaní poskytovania Sýrii všetkých druhov politickej a diplomatickej podpory a tiež rozširovať pomoc dodávkami zbraní obranného charakteru. V súlade so Zmluvou o priateľstve a spolupráci medzi ZSSR a Sýriou z 8.októbra 1980, ktorá je platná do súčasnej doby, má naša krajina plné právo prijať nevyhnutné opatrenia na obranu celostnosti a suverenity tejto krajiny.

Vo svojej činnosti sa musí Rusko riadiť predovšetkým tým, že Sýria je jedným z mála spojencov, ktorí ostali Rusku v tomto strategickom regióne. Sme povinní podporiť spravodlivú vec boja sýrskeho ľudu proti neokolonializmu.

25.júla 2013, Gennadij Zjuganov